

Ўзбекистон Республикаси Фавқулдда вазиятлар вазирлиги нашри ○

Газета 2004 йил 7 майдан чиқа бошлаган

ЎРГАНИШ ЯКУНЛАРИГА БАҒИШЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасида «Қутқарув хизмати ва қутқарувчи мақоми тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг Фавқулдда вазиятлар вазирлиги тизимида ижро этилиши ҳолатини назорат-таҳлил тартибида ўрганиш яқунларига бағишланган Қўмита мажлиси ўтказилди.

Мажлисга Фавқулдда вазиятлар вазирлиги Марказий аппарати ҳамда Тошкент шаҳар Фавқулдда вазиятлар бошқармасининг раҳбарияти ва масъуллари таклиф этилдилар.

Тадбир давомида Фавқулдда вазиятлар вазирлиги ҳарбий хизматчилари, қутқарувчилар Ватан олдидаги бурчларини сидқидилдан бажариб келаётганлиги, қутқарувчилар қалтис вазиятларда воқеа жойига биринчи бўлиб етиб бориши, фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш йўлида, ўз ҳаётини хавфга қўйиб бўлса-да, фавқулдда вазиятларнинг оқибатларини тугатишга шижоат билан киришиши Қўмита томонидан юксак даражада эътироф этилди.

Ёнғин ва авария-қутқарув техникаси, жиҳозлар маҳаллий турларининг ишлаб чиқарилишини ривожлантириш борасида моддий-техник базани босқичма-босқич мустаҳкамлаш жараёни ҳам депутатлар назаридан четда қолмай, бу борада эришилган ютуқларга ҳам тўхтаб ўтилди.

Қутқарув хизмати жуда муҳим соҳадир. Сўнгги пайтларда ер юзиде фавқулдда вазиятлар тез-тез содир бўлмоқда, ўлкамиз зилзила, сел ва сув тошқинлари, ер кўчкиси ҳодисаларидан холи ҳудуд эмас. Халқимиз бундай таҳдидларга доим тайёр туриши керак. Шу боис ушбу соҳада фаолият юритаётган мутахассисларнинг меҳнати мамлакатимиз учун долзарб ва стратегик аҳамият касб этади.

2022 – 2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясида фавқулдда вазиятларнинг олдини олиш ва бар-тараф этишнинг самарали тизимини яратиш устувор мақсадлардан бири сифатида белгиланган.

Мазкур ҳужжатда белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, соҳага оид қонун ҳужжатларининг ижросини назорат қилиш, уни такомиллаштиришга доир таклифларни ишлаб чиқиш мақсадида Қонунчилик палатаси Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитасининг Ишчи гуруҳи томонидан «Қутқарув хизмати ва

қутқарувчи мақоми тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг Ўзбекистон Республикаси Фавқулдда вазиятлар вазирлиги тизимида ижро этилиши ҳолати жорий йилнинг май ойида Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти мисолида назорат-таҳлил тартибида ўрганилди. Маълумотларга кўра, Фавқулдда вазиятлар вазирлиги

ёнғин-қутқарув тузилмалари томонидан 2022 йил давомида жами 173841 та чиқиш амалга оширилиб, уларда 3994 нафар фуқаронинг ҳаёти сақлаб қолинган.

Маълумки, мустақиллик йилларида мамлакатимизда аҳолини ва ҳудудларни табиий ҳамда техноген хусусиятли фавқулдда вазиятлардан муҳофаза қилиш соҳасида кўлами ва мазмунига кўра салмоқли ишлар амалга оширилди.

Жумладан, 1996 йилда Ўзбекистон Республикаси Фавқулдда вазиятлар вазирлигига асос солиниб, 2019 йилда Ички ишлар вазирлигидан Ёнғин хавфсизлиги Бош бошқармаси Фавқулдда вазиятлар вазирлиги тизимига ўтказилди. Натижада фавқулдда вазиятларнинг олдини олиш, улар содир бўлганда ҳаракат қилиш бўйича яхлит давлат тизими ва унинг мувофиқлаштирувчи органи ташкил этилди.

(Давоми 2-бетда)

УШБУ СОНДА:

- XATARLI ILLAT** 3-бет
- ОСИЁ ЧЕМПИОНАТИ СОВРИНОРИ** 5-бет
- KORXONADA O'RGANISH** 7-бет
- ҚУЁШ НУРЛАРИ ҚАЙ ДАРАЖАДА ЗАРАРЛИ?** 8-бет

ЎРГАНИШ ЯКУНЛАРИГА БАҒИШЛАНДИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Мамлакатимизда амалга оширилган кенг қўламли ислохотлар доирасида соҳага оид қонунчилик мустаҳкамланди, хусусан, «Фуқаро муҳофазаси тўғрисида»ги, «Қутқарув хизмати ва қутқарувчи мақоми тўғрисида»ги, «Ёнғин хавфсизлиги тўғрисида»ги ҳамда «Аҳолини ва ҳудудларни табиий ҳамда техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунлари қабул қилинди.

Қўмита Ишчи гуруҳи томонидан ўрганиш давомида фавқулодда вазиятларда қутқарув хизматларининг тезкор ҳаракатланишига доир белгиланган чора-тадбирларнинг амалга оширилишига эътибор қаратилди.

Жумладан, ишчи гуруҳи томонидан Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида жойлашган саноат зоналарида, йирик ишлаб чиқариш корхоналарида қутқарув хизматлари фаолияти, моддий-техник базаси ўрганилди.

Бундан ташқари, айти тадбирлар мобайнида мамлакатимиз учун муҳим сиёсий-иқтисодий аҳамият касб этувчи халқаро автомобиль йўлининг «Қамчиқ» довонига тегишли қисмида қутқарувчилар фаолияти депутатлар томонидан атрофлича ўрганилди.

Довонда юз бериш эҳтимоли бўлган нохуш ҳолатларнинг олдини олиш, фавқулодда вазиятларда ёрдам кўрсатиш сифатини янада яхшилаш, қутқарув хизмати самарадорлигини ошириш мақсадида «Қамчиқ» довонидида механизациялашган назорат-кузатув гуруҳлари

фаолияти йўлга қўйилган. Салкам йигирма йилдирки, техноген авариялардан ташқари ер ва қор кўчки ҳодисалари ҳам бир неча бор кузатилган бўлса-да, йирик ҳалокатларга йўл қўйилмади.

Ўрганишлар давомида Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида фаолият олиб бораётган 20 га яқин қутқарувчи ўртасида касбий фаолиятга оид сўровнома ҳам ўтказилди.

Мажлис ишида таъкидланганидек, ҳозирги кунда мамлакатимизда фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш, содир бўлганда тўғри ҳаракат қилиш тизимининг зарур норматив-ҳуқуқий базаси шакллانганлигига қарамадан соҳада ўз ечимини кутаётган қатор муаммолар ҳам мавжуд.

Тадбир якунида депутатлар томонидан ўрганиш давомида соҳага доир аниқланган қатор муаммолари масалаларни ҳал этиш, қутқарувчилар тузилмаларини ташкил этиш тизимини янада ривожлантириш бўйича тавсиялар назарда тутилган Қўмита қарори қабул қилинди.

**Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик
палатаси Мудофаа ва хавфсизлик
масалалари қўмитаси.**

УЧРАШУВ

Республика Ҳарбий прокуратураси ҳамда Мудофаа вазирлиги ҳарбий хизматчиларининг оилалари билан ишлаш бўйича мутасаддилари ҳамкорлигида Қашқадарё вилояти Қарши тумани Хонобод қўрғонидида жойлашган ҳарбий қисмда ҳарбий хизматчи ва хизматчи аёллар ҳамда ҳарбий хизматчиларнинг турмуш ўртоқлари билан учрашув ўтказилди.

Маъмур тадбирда ҳарбий хизматчилар оила аъзоларининг имтиёз асосида турар жой билан таъминланиши, олий таълим муассасасига кириш учун фарзандларига имтиёз олиш тартиби ва бошқа ма-

салалар бўйича мурожаатлар юзасидан зарур тушунтиришлар берилди.

Тадбир якунида ногиронлиги бўлган фарзанди мавжуд ҳарбий хизматчининг ҳолидан хабар олинди. Шунингдек, Чирчиқ ҳарбий

прокуратураси томонидан Миллий гвардия Тошкент вилояти бошқармаси билан ҳамкорликда Ватан ҳимояси ва эл-юртимиз тинчлиги йўлида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари билан ҳам учрашув ташкиллаштирилди.

Айти тадбирда Чирчиқ ҳарбий прокуратураси, Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси қўмондонлиги вакиллари ҳамда Миллий гвардия Тошкент вилояти бошқармаси масъул ходимлари иштирок этиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ватан ҳимояси ва эл-юртимиз тинчлиги йўлида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар ва ходимлар оила аъзоларини ижтимоий қўллаб-қувватлашни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони мазмун-моҳияти тушунтирилди.

**Шерзод ҲАЙИТОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Ҳарбий прокурорининг
катта ёрдамчиси,
адлия полковниги.**

ДОЛЗАРЪ МАВЗУДА

Бухоро ҳарбий прокуратураси ҳамда вилоят ФВБ шахсий хавфсизлик хизмати бўлими ҳамкорлигида ФВВ Ўта муҳим ва тоифаланган объектларда ёнғин хавфсизлигини таъминлашни ташкил этиш бўйича «ЛУКОЙЛ» қўшма корхонаси объектларида Ёнғин хавфсизлигини таъминлашни ташкил этиш маркази шахсий таркиби иштирокида «Инсон ҳуқуқлари – олий неъмат» мавзусида тарғибот тадбири ўтказилди.

Тадбир давомида Бухоро ҳарбий прокурори томонидан юртимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг мазмун-моҳияти ҳақида сўз юритилди. Шахсий таркибининг Ватан олдидаги бурчи муқаддас вазифа эканлиги эътироф этилди. Иштирокчиларнинг саволларига атрофлича жавоб берилди.

**Муҳаммаджон БОЗАРМИРЗАЕВ,
Бухоро ҳарбий прокурори, адлия полковниги.**

Сурхондарё вилоятида Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси ташаббуси билан «Ҳарбий прокуратура – армия прокуратураси» шиори остида Қуролли Кучлар таркибида ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчи ва ходима аёллар иштирокида маънавий-маърифий тадбир ўтказилди.

Тадбир бошланишида масъуллар томонидан хотин-қизларни ҳимоя қилишнинг ижтимоий-ҳуқуқий асослари, уларни қўллаб-қувватлаш ва яратилаётган имкониятлар ҳақида батафсил тушунтириш берилди. Масъуллар

томонидан ҳарбий хизматчи аёлларнинг мурожаатлари тингланди.

Шунингдек, малакали тиббий хизмат кўрсатилишини таъминлаш мақсадида вилоят Соғлиқни сақлаш бошқармаси билан ҳамкорликда чуқурлашти-

ҲАРБИЙ ПРОКУРАТУРА – АРМИЯ ПРОКУРАТУРАСИ

рилган тиббий кўрик ташкил этилди.

Куннинг иккинчи ярмида ҳарбий хизматчилар учун Термиз археология музейига саёҳат ташкил қилинди.

**Азизбек АБДУРАҲМОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Ҳарбий прокурорининг
ёрдамчиси, адлия
подполковниги.**

Наманган вилояти ФВБ ҳамда ИИБ ходимлари, Ёшлар билан ишлаш, маънавият ва маърифат бўлимлари, шунингдек, олий ўқув юртлари декан ўринбосарлари иштирокида талабалар билан давра суҳбати ташкил этилди.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ, БИРЛАШАЙЛИК!

Маърузачилар томонидан ёз ойларида тақиқланган ҳудудларда чўмилмаслик, талабалар ўртасида доимий равишда дўстона муҳитни сақлаб туриш, ОАВ ва интернет тармоғидан тўғри фойдаланиш ҳақида атрофлича фикрлар билдирилди.

Давра суҳбатида иштирокчилар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди.

Феруз ЙЎЛДОШЕВ,
Наманган вилояти ФВБ ҲФХУМ
бошлиғи, капитан.

ХИРМОНЛАР ЮКСАЛАВЕРСИН!

Чимбой тумани ФВ бўлими ходимлари ҳам далаларда етилган сара донларни нобудгарчиликларсиз хирмонларга етказилишини таъминлашда муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Жумладан, экин далалари ва "Чимбой дон" МЧЖда ёнғинга қарши чоралар кўрилиб, қабул пунктида сув заҳиралари яратилди ва қўшимча тарзда ҳовуз қурилди. Бундан ташқари, ўрим-ийғимга жалб қилинган 45 та техника ҳамда 15 та комбайннинг техник ҳолати ўрганилиб, 2 та трактор тиркамаси қайтадан таъмирланди. Шунингдек, дон ортиладиган ва тушириладиган жойлар ҳам ҳар куни назорат остига олинган бўлиб, 15 та отряд навбатчилик асосида икки гуруҳга бўлинган ҳолда, кеча-ю кундуз хизмат олиб борапти.

Тунги вақт хизмат ўтаётган отряд ходимлари билан ёнғин содир бўлганда ҳаракатланиш ва оловни ўчириш анжомларини ишлатиш, ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш юзасидан мунтазам равишда тадбирлар ўтказилмоқда.

Зафарбек АҲМЕДОВ, Чимбой тумани
ФВ бўлими бошлиғи, капитан.

SAVOLLARGA JAVOB BERILDI

Olmazor tumani FV bo'limi xodimlari tomonidan "CLEANLINESS SOURCES" MCHJ ishchi-xizmatchilariga bozor hududida yong'in-qutqaruv avtomobillarining harakatlanishiga xalaqit beradigan, o'zboshimchalik bilan sun'iy beton to'siqlar o'rnatmaslik kerakligi tushuntirildi.

Qolaversa, korxonada elektr toki tarqatish qutilariga doimiy ma'sul xodimlar biriktirish, gaz tarqatish qutilarini mavjud binolarni ko'zdan kechirish, profilaktik tadbirlarni amalga oshirish zarurligi tushuntirildi.

XATARLI ILLAT

FVV shaxsiy tarkibi bilan korrupsiyaviy jinoyatlar va huquqbuzarliklarning oldini olish maqsadida, belgilangan chora-tadbirlar asosida tizimli ishlar olib borilmoqda.

Hududiy boshqarmalar va tarkibiy tuzilmalar tomonidan olib borilayotgan tadbirlarni ijtimoiy tarmoqlarda kuzatib boryapmiz. Bu yaxshi, albatta. Lekin shularning o'zigina yetarli emas.

Korrupsiyaga qarshi yanada faol kurashishimiz, har bir harbiy xizmatchi va xizmatchi xodimlarni rahbar xodimlarga biriktirgan holda, muntazam ravishda ish tashkil etishimiz kerak. Shu orqali xatarli illatga qarshi kurashishda ma'lum natijalarga erishishimiz mumkin.

Sherzod ABDULLAYEV,
"Qamchiq" MQYQB boshlig'i o'rinbosari,
podpolkovnik.

Surxondaryo viloyati FVB boshlig'i va o'rinbosariga biriktirilgan yoshlar bilan o'rganishlar olib borilmoqda.

MUAMMOLAR O'RGANILMOQDA

Xususan, Sariosiyo tumani FV bo'limi bilan hamkorlikda tumandagi "Anorzor" mahallasida yashovchi Azimjon Odilov va "Shahriobod" mahallasida yashovchi Javohir Saidovlarga o'rganish vaqtida qilgan murojaatlariga asosan, boshqarma boshlig'i tomonidan "Ariston" moslamasi hamda sartaroshlik asbob-uskunalari topshirildi.

J.JO'RAYEV,
Surxondaryo viloyati FVB JT va
OAVBHQG boshlig'i, kapitan.

Tadbir qatnashchilarini qiziqtirgan savollarga javob berildi.

Sarvar ANOROV,
Olmazor tumani FV bo'limi inspektori,
kapitan.

Farg'ona viloyati FVB xodimlari "Men – donorman" xayriya qon topshirish aksiyasida faol ishtirok etmoqda.

MEN – DONORMAN

Bunday sharaflı vazifani bajarish davomida ular xalqimizning og'irini yengil qilish, ko'makka muhtojlarga yordam qo'lini cho'zishdek oliyjanob ishga hamisha tayyor ekanliklarini yana bir bor namoyon etdilar.

Joylarda ushbu ezgu tashabbus davom ettirilmoqda.

Ahlidin ALIJONOV,
Farg'ona viloyati FVB OAV
va JTBHQG boshlig'i, katta
leytenant.

BATANPARVARLIK

Наманган вилояти Поп тумани ФВ бўлими раҳбарлигида Чодак қишлоғидаги қизил тоифага киритилган хонадонлардаги ёшларнинг шарт-шароитлари мунтазам равишда ўрганиб борилмоқда.

Ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, уларни тўғри йўлга йўналтириш, буш вақтларини мазмунли ўтказиш учун спорт мусобақалари ташкил этиш масаласига жиддий эътибор қаратилмоқда.

Шу жумладан, Қўқон шаҳридаги Худоёрхон музейига саёҳат ташкил этилиб, Қўқон

хонлиги тарихи билан яқиндан таништирилди.

Бу каби ватанпарварлик тадбирлари вилоят бўйлаб қизгин давом эттирилмоқда.

Рустам ЭГАМБЕРДИЕВ,
Наманган вилояти ФВБ
ОАВваЖТБХҚГ етакчи
мутахассиси.

ЎҚУВ СЕМИНАРИ

Ўзбекистон Республикаси ФВБ Академияси ҳузуридаги Бошланғич тайёргарлик ва малака ошириш марказида касбийлаштирилган ёнғин-қутқарув қисмлари ёнғин-қутқарув автомобили қутқарувчи-ҳайдовчилари таркиби билан Самарқанд шаҳридаги "Samarqand ISUZU" автомобиль заводида ишлаб чиқарилаётган замонавий ёнғин-қутқарув автомобиллари бўйича ўқув семинари ташкил этилди.

Машғулот давомида ёнғин, авария ва фавқулодда вазиятларни бартараф этишда фойдаланиладиган ёнғин-қутқарув автомобили ва ундаги мавжуд авария-қутқарув асбоб-анжомлари бўйича тушунчалар берилди.

Ш.БАҚОЕВ,
ФВБ Академияси ҳузуридаги БТваМММ
цикл бошлиғи, подполковник.

Жасур ХОЛМУРОДОВ,
цикл ўқитувчиси, майор.

SOG'LOM OILA

FVV "LUOK" MCHJ OYXTTE Markazi Qashqadaryo viloyatidagi markazi harbiy xizmatchilarining oilaviy jamoalari o'rtasida "Sog'lom oila – yangi O'zbekiston tayanchi" shiori ostida sport musobaqalari o'tkazildi.

Ushbu musobaqada markaz tarkibidagi yong'in-qutqaruv qismlaridan 16 ta oilaviy jamoa qatnashdi. Birinchi o'rinni Qashqadaryo viloyatidagi OYXTTEB 6-yong'in-qutqaruv qismi smena boshlig'i katta leytenant A.Qo'chqorovning, ikkinchi o'rinni Buxoro viloyatidagi OYXTTEB 1-yong'in-qutqaruv qismi instruktor-qutqaruvchisi oddiy askar Y.Hasanovning, uchinchi o'rinni Qashqadaryo viloyatidagi OYXTTEB 6-yong'in-qutqaruv qismi haydovchi-qutqaruvchisi oddiy askar G'.Jurayevning oilaviy jamoalari qo'lga kiritib, qimmatbaho sovg'alar hamda faxriy yoriqlar bilan taqdirlandilar.

S. HAMIDOV,
FVV "LUOK" MCHJ Qashqadaryo viloyatidagi OYXTTEB inspektori.

RUHIY TAYYORGARLIK

Qarshi shahar FV bo'limi 1-yong'in-qutqaruv qismida qutqaruvchilarni balandlik va noqulay sharoitlarda ishlashga o'rgatish, ruhiy tayyorgarlikni oshirish, bu boradagi ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan amaliy-taktik mashg'ulot bo'lib o'tdi.

Shuningdek, "Qarshi bosh kanali"da qutqaruvchilar uchun ruhiy tayyorgarlik mashg'ulotlari olib borildi. Sinov mashqilarida, kanaldan chaqqonlik bilan suzib o'tish, cho'kayotganni qutqarish va unga birinchi tibbiy yordam ko'rsatish harakatlari amalda bajarildi.

Y.ESHMATOV,
Qarshi shahar FV bo'limi 1-YQQ smena boshlig'i, kapitan.
Laziz RAJABOV,
Qashqadaryo viloyati FVB otryad komandiri, podpolkovnik.

Toshkent viloyati huquqni muhofaza qiluvchi kuch tuzilmalaridagi yosh harbiy xizmatchilar o'rtasida "Bilim va tafakkurimiz — shu el uchun, shu yurt uchun!" shiori ostida "Zakovat" intellektual o'yini o'tkazildi.

Tadbir yakunida Toshkent viloyati Favqulodda vaziyatlar boshqarmasi jamoasi birinchi o'rinni qo'lga kiritdi hamda 1-darajali diplom va kompyuter jamlanmasi bilan taqdirlandi.

O.ZIYODULLAYEV,
Toshkent viloyati FVB boshlig'i o'rinbosari, podpolkovnik.

KURGAZMALI TARZDA

"Чодак" ўқчилик-ёнғин ўчириш командасида "Зилзилалар даврида тўғри ҳаракат ва ишчи-ходимларни эвакуация қилиш" мавзусида амалий ўқув машқи ўтказилди.

Тадбир давомида иштирокчиларга зилзилаларнинг содир бўлиш сабаблари, уларнинг оқибатлари ҳамда зилзилаларда тўғри ҳаракат қилиш бўйича назарий тушунчалар берилди.

Машқ жараёнларида зилзилалар даврида аҳолининг ҳаракатлари, зарур моддий бойликлар ва жабрланганларни хавфсиз ҳудудга эвакуация қилиш ҳамда биринчи tibbiy ёрдам кўрсатиш бўйича амалий ишлар бажарилди.

Ш.АБДУСАТТОРОВА,
"Қамчиқ" МҚЁҚБ ОАВ ва
ЖТБХҚБ етакчи мутахассиси.

Поп туманида зилзила вақтида тегишли ҳаракат ва тadbirlarни амалга оширишга бағишланган кўргазмали кўмондонлик-штаб ўқув машқи ўтказилди.

АМАЛИЙ САБОҚ

Тадбирда қайд этилганидек, ер юзиде табиий офатларнинг тури кўп. Табиий офатлар орасида энг кўп зарар келтирадигани кучли зилзила ҳисобланади. Одатда кучли зилзилалар

одамларни ўлдирмайди, балки улар томонидан индивидуал қурилган антисейсмик бино ва иншоотлар, амалга оширилган нотўғри хатти-ҳаракатлар фожиага сабаб бўлиши мумкин.

Ўқув машқида зилзилада тўғри ҳаракатланиш ва унинг оқибатларини бартараф қилиш чоралари амалда кўрсатиб ўтилди.

Ўткиржон МАМАСОДИҚОВ,
Поп тумани ФВ бўлими бўлинма бошлиғи, лейтенант.

МАХСУС-ТАКТИК ЎҚУВ

А-373-"Тошкент-Ўш" автомобиль йўлининг 241 км.да жойлашган "Резак" тоннели ҳудудида "Табиий ҳамда техноген хусусиятли фавкулдда вазиятлар оқибатларини бартараф этишда объект ФМ тузилмалари ҳамда ҳудудий ФВДТ хизматлари куч ва воситалари билан ҳамкорликдаги ҳаракатлар" мавзусида 2 босқичдан иборат махсус-тактик ўқув машқи ўтказилди.

Ўқув машқи давомида табиий ва техноген хусусиятли фавкулдда вазиятлар оқибатларини бартараф этиш ҳаракатлари амалда кўриб чиқилди.

М.ДАРХАНОВ,
"Қамчиқ" МҚЁҚБ бошлиғининг биринчи ўринбосари – Штаб бошлиғи, подполковник.

"O'ztransgaz" AJ G'allaorol MGQ boshqarmasi fuqaro muhofazasi tuzilmalari shaxsiy tarkibi, kuch va vositalarining shayligini tekshirish maqsadida saf ko'rigi hamda ziizii oqibatlarini bartaraf etishga oid maxsus-taktik o'quv mashqi o'tkazildi.

KUCH VA VOSITALAR SHAYLIGI

Dastlab kuch va vositalarning shayligi tekshirilib, topshiriqlar berilgan bo'lsa, korxonada shartli ravishda yuz bergan zilzila oqibatida vayronalar ostida qolib ketgan jabrlanganlarni qutqarish va birinchi tibbiy yordam ko'rsatish ishlari namunali tarzda bajarildi.

Davronbek SULAYMONOV,
Sirdaryo viloyati FVB axborot xizmati boshlig'i, katta leytenant.
Hasan ABDUSAMATOV,
Xovos tumani FV bo'limi boshlig'i, mayor.

ОСИЁ ЧЕМПИОНАТИ СОВРИНДОРИ

Бир қатор нуфузли спорт мусобақаларида юксак натижаларни қайд этган, салмоқли ютуқларни қўлга киритган Рўзимурод Умбаров пурвиқор тоғлари, гўзал табиати билан тилларга тушган Қашқадарё фарзанди.

ган, десак муболага бўлмайди. У ўз устида тинимсиз ишлаган ва ўзи билан курашишга ўзини мажбурлаган, дейиш мумкин.

дарё вилояти очиқ чемпионатида 2-ўринни, “Кикбоксинг” бўйича Ўзбекистон чемпионатида эса 1-ўринни забт этди. 2016 йилда спортнинг “Ашихара-каратэ” йўналишида ташкил этилган Самарқанд очиқ чемпионатида 1-ўринни, 2017 йилда “Кикбоксинг” бўйича Ўзбекистон чемпионатида яна 1-ўринни, худди шу йилнинг ўзида Руминия давлатида бўлиб ўтган “Ашихара-каратэ” бўйича жаҳон чемпионатида 2-ўринни эгаллади. 2018 йилда “Кикбоксинг” спорт тури бўйича ташкил этилган Осиё очиқ чемпионатда 2-ўрин соҳибига айланди.

Рўзимурод Умбаров 2018 йилда муддатли ҳарбий хизматга бориб, Ватан олдидаги бурчини садоқат билан ўташ давомида Ўзбекистон Мудофаа вазирлиги спорт клуби армия қўл жанги мусобақасида Тошкент ҳарбий округи миқёсида 2-ўринга, Ўзбекистон Мудофаа вазирлиги қўшинлари терма жамоалари ўртасида уюштирилган қўл жанги мусобақасида эса 1-ўринга сазовор бўлади. Мана шу йилнинг ўзида МДХ давлатлари ўртасида ўтказилган қўл жанги спорт

мусобақасида 3-ўрин эгасига айланади.

Қаҳрамонимизнинг бу каби зафарли қадамларига кўплаб мисоллар келтиришимиз мумкин. Муҳими шундаки, у ўзини нафақат маҳоратли кутқарувчи, балки жасоратли, матонатли спортчи сифатида ҳам намоён қилиб, ўз ортидан умидли ёш спортчиларни эргаштириб келмоқда.

Р.Умбаров айти пайтда Қарши давлат университети-нинг 1-курс талабаси бўлиш билан бир қаторда, Қарши тумани Чўл ота қишлоғидаги 55-мактабда профессионал ва ҳаваскор К-1 ва “Ашихара-каратэ” спорт турлари бўйича ёш спортчиларга мураббийлик ҳам қилмоқда.

Бир нафар фарзанднинг отаси бўлган Рўзимурод Умбаров спортда ўзига хос талаблар борлигини яхши билади, инсоннинг имкониятлари деярли чексиз эканлигига ишонади. Акс ҳолда мураббий бўла олмасди. Спорт мусобақаларида унинг матонати кўпчиликини ҳайратда қолдиради, албатта.

Кучлилар ҳамиша ғолиб, дейишади. Кучлилик шундайки, инсон ҳам маънан, ҳам жисмонан кучли, бир сўз билан айтганда, баркамол бўлмоғи лозим. Халоскорлар сафида бутун умрини эзгу ишга сарфлаб, инсонларни офат ва ҳалокатлардан қутқариб келаётган Рўзимурод Умбаровни ҳам чинакам маънода баркамол, юртнинг садоқатли ва матонатли ўғлини десак, муболага қилмаган бўлаемиз.

Умидимиз шуки, юртимизда Рўзимуроддай мард ва тантани йигитлар кўпайсин, ҳам халоскор, ҳам спортчи ҳамкасбимизнинг зафарли юришлари ҳамиша бардавом бўлсин.

Анвар ҚОБИЛОВ,
“Vaziyat” мухбири.

Қашқадарё вилояти ФВБ Махсус вазибаларни бажарувчи минтақавий кутқарув отряди кутқарувчиси сифатида хизмат фаолиятини олиб бораётган бу йигит ҳақиқий маънода қаршиликларнинг фахрига айланган. Унинг Тошкент шаҳрида “Ашихара-каратэ” спорт тури бўйича ўтказилган Осиё очиқ чемпионатида 70 кг. вазнда кураш олиб бориб, 2-ўринни эгаллагани, жаҳон чемпионатида йўлланмани қўлга киритгани нафақат ота-онаси ва яқинлари, балки бутун Файзобод қишлоғи аҳли, қолаверса, Ўзбекистон Республикаси Фавқуллодда вазиятлар вазирлиги учун ҳам нуқулмас воқеа бўлди.

1996 йилда Зиёдулла Умбаров ва Фотима Саломова оиласида дунёга келган Рўзимурод ёшлигидан спорт соҳасига ўзгача меҳр қўйди. “Ўзбекистон” локомотив депоси ҳайдовчиси бўлиб ишлаб келаётган Зиёдулла ака ҳам фарзандининг спорт билан мунтазам шуғулланишини чин дилдан истади ва ўғли учун барча шароитларни яратиб

беришга ҳаракат қилди. Бундай имкониятлардан ўз ўрнида ва унумли фойдаланган Рўзимурод 8 ёшидан бошлаб, спорт соҳасига қадам қўйди. 12 ёшидан бошлаб, спортнинг “Кикбоксинг” ҳамда “Ашихара-каратэ” йўналишлари билан шуғулланишга киришди. Р.Умбаров жуда кўп машқ қилгани боис, ғайритабиий истеъдод соҳибига айлан-

ган. Қаҳрамонимиз устози Ҳамза Қўлиевнинг (охирати обод бўлсин!) саъй-ҳаракатлари ва кўмагида кўплаб ютуқларга эришган. Жумладан, 2015 йилда Қашқадарё вилояти Китоб тумани ҳокими кубоги биринчилиги мусобақасида 1-ўринни қўлга киритган бўлса, шу йилнинг ўзида “Ашихара-каратэ” йўналиши бўйича ўтказилган Қашқа-

ОГОН БО'ЛАЙЛИК!

Cho'milish huzurbaxshligi bilan bir qatorda, har yili dunyo bo'ylab 300 ming nafarga yaqin inson mana shu huzur istagida belgilanmagan joylarda cho'milishi oqibatida hayotdan bevaqt ko'z yumayotganligi yoki bo'lmasa, har yili kemalar halokatga uchrashi oqibatida ko'plab insonlarning hayotdan bevaqt ko'z yumishi kishini o'ygatdiradi.

Yoshlar o'rtasida yuzaga kelayotgan suvdagi halokatlarning aksariyati ularning nazoratsiz qoldirilishi va o'zboshimchaliklari oqibatida sodir bo'lmoqda.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, suvda cho'kib halok bo'lgan yoshlarning 95 foizi ota-onalar tomonidan nazoratsiz qoldirilganligi hamda o'zboshimchalik bilan belgilanmagan va taqiqlangan joylarda

cho'milishi oqibatida sodir bo'lgan. Asosan katta yoshdagi fuqarolarning suvda cho'kishlariga ularning spirtli ichimliklar iste'mol qilib, mast holda cho'milish uchun suvga tushishlari sabab bo'lmoqda.

Aktam ABDURASHIDOV,
Kitob tumani FV bo'limi
bo'linma boshlig'i,
katta leytenant.

ТОПШИРИҚЛАР БЕРИЛДИ

Бухоро вилояти ФВБ, шаҳар ҳокимлиги вакиллари ва мутасадди ташкилотлар ҳамкорлигида Марказий деҳқон бозорида профилактик тадбир ташкил этилди. Ишчи гуруҳ томонидан бозор ҳудудидаги ички йўлакларни тадбиркорлар томонидан сунъий равишда тўсилганлиги аниқланди.

Шу куни сунъий тўсиқларни бартараф этиш чоралари курилди. Савдо дўконларида тартибсиз тарзда уланган электр симларининг меъёр талаблари тарзда ўрнатилиши бўйича шаҳар электр тармоқлари корхонаси ходимларига топшириқлар берилди.

Бу каби ўрганишлар шаҳар ва туманлардаги барча савдо мажмуалари ва бозорларда давом эттирилмоқда.

Миржон ФАЙЗУЛЛОЕВ,
Бухоро вилояти ФВБ
матбуот хизмати
бошлиғи, капитан.

ДОВОНДАН ХАБАРЛАР

“Қамчиқ” МҚЁҚБ навбатчи-диспетчерига “Чинор” МФЙда истикомат қилувчи С.Ж. исмли фуқаро Янгиҳаёт кўчасида жойлашган боғида ёнғин келиб чиққанлиги тўғрисида маълумот берган.

Ёнғин оқибатларини бартараф этиб, навбатчилик жойига қайтаётганларида “Вешқул” навбатчилик масканида йўлда Ангрен шаҳар “Жигаристон” МФЙ Турк қишлоғи ҳудудида очиқ майдон ёнаётганлигига гувоҳ бўлган.

Воқеа жойига зудлик билан “Қамчиқ” махсус қидирув, ёнғин-қутқарув бошқармаси ҳамда Ангрен ФВ бўлимидан қутқарувчилар чиққан. Ушбу ёнғин ҳам тўлиқ бартараф этилди.

Ҳодиса оқибатида жабрланганлар ва моддий зарар бўйича маълумотлар келиб тушмаган.

А.ҚУДРАТОВ,
“Қамчиқ” МҚЁҚБ бўлим бошлиғи,
кичик сержант.

“Қамчиқ” махсус қидирув, ёнғин-қутқарув бошқармасининг навбатчи-диспетчерига келиб тушган маълумотга кўра, “Қамчиқ” довонининг 194,4-километрида “Водий-Тошкент” йўналишида ҳаракатланиб кетаётган “Ериса” русумли автомобиль ҳайдовчисининг эътиборсизлиги натижасида йўл четига хандаққа тушиб кетган. Автоулов ичида ҳайдовчи ва 3 нафар йўловчи бўлган. Натижада 3 нафар йўловчи тан жароҳати олган.

Воқеа жойига зудлик билан “Қамчиқ” МҚЁҚБ ҳамда йўл-патрул хизмати ходимлари чиқишиб, автоулов зудлик билан махсус техникалар ёрдамида хандақдан чиқарилди.

А.АКБАРАЛИЕВ,
“Қамчиқ” МҚЁҚБ қутқарувчиси,
оддий аскар.

Тупроққалъа тумани ФВ бўлими ходимлари томонидан аҳоли яшаш жойларида фавқулодда вазиятларнинг олдини олишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

ЭЪТИБОРСИЗЛИК ҚИММАТГА ТУШМАСИН

Жумладан, корхона ва ташкилотларда ишчи-хизматчилар билан учрашувлар ўтказилиб, ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш юзасидан тушунтиришлар берилмоқда. Қурилиш ишлари олиб борилаётган объектларда ёнғин хавфсизлиги қоидаларига амал қилинишини таъминлаш мақсадида газ ва электр пайвандчилар билан йўриқномалар ўтказилляпти. Давлат андозалари ва бошқа меъёрий техник талабларга мос равишда олиб борилаётган

ни назорат қилинмоқда.

Шунингдек, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари ва уларнинг бино ва иншоотлари, мол-мулкни ёнғинлардан асраш мақсадида бир қатор профилактик тадбирлар амалга ошириб келинмоқда.

Самандар САМАНДАРОВ,
Тупроққалъа тумани ФВ бўлими бўлинма бошлиғи, катта лейтенант.

Навоий шаҳри марказида жойлашган “Машъал” меҳнат дам олиш оромгоҳида НКМК “Навоийуран” ва “Навоий конметаллургия комбинати жамғармаси” давлат муассасаси корхоналари ишчи-хизматчиларининг фарзандларидан ташкил топган 14 ёшдан 16 ёшгача бўлган 100 нафарга яқин болалар иштирокида тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилди.

БОЛАЛАР УЧУН

Тадбирда болажонлар билан ёнғиннинг олдини олишга қаратилган тушунтириш ишлари ўтказилиб, ёнғин содир бўлганда ҳаракат қилиш ва нималарга эътибор бериш кераклиги, бирламчи ёнғин ўчириш воситаларидан фойдаланиш тартиби ҳамда чўмилиш қоидаларига риоя қилиш юзасидан маълумотлар берилди.

Шу билан бирга, ёнғин ўчириш техникаларининг кўргазмалари намойиши ҳам ташкил этилиб, болажонлар ёнғин ўчириш воситаларининг имкониётлари билан таништирилди.

Маъруфжон ХАЙИТОВ,
НКМК ЁХТТЭМ гуруҳ бошлиғи, катта сержант.
Ҳаётбек ХОЛИҚУЛОВ,
инспектор,
катта лейтенант.

БОЗОРЛАРДА РЕЙД

Dehqonobod tumanidagi bozorlarda favqulodda vaziyatlarning oldini olish va yong'in xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan profilaktik tadbirlar o'tkazilmoqda.

Xususan, “Dehqonobod oziq-ovqat va buyum bozori” MCHJ hududida mutasaddi tashkilotlar hamkorligida tadbirlar tashkillashtirildi.

Ishchi guruh tomonidan tadbirkorlar va xaridorlarga tabiiy va texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlar ro'y berganda to'g'ri harakat qilish tartibi, yong'in keltirib chiqaruvchi nosoz elektr tarmoqlaridan foydalanmaslik, hushyorlik va xavfsizlikni ta'minlash yuzasidan ma'lumot va tushuntirishlar berildi.

Hozirda ushbu tadbirlar davom ettirilmoqda.

O'tkirbek YULDASHEV,
Dehqonobod tumani FV bo'limi bo'linma boshlig'i, mayor.

YONG'INDAN ASRANG!

Qashqadaryo viloyati FVB tomonidan viloyat hududidagi 5 ta donni qayta ishlash korxonasi, 18 ta don mahsulotlarini qabul qilish shohobchasi, 23 ta don qabul qilish maskanida o'rganishlar o'tkazildi. O'rganishlar davomida ushbu maskanlarda ish olib borayotgan 531 nafar ishchi-xizmatchilar ishtirokida favqulodda holatlarning oldini olish va yong'in xavfsizligi qoidalari talablariga rioya qilish borasida yo'riqnoma berildi.

G'allani yong'indan saqlash borasida 3 turdagi 500 nusxada eslatma va bukletlar tarqatildi hamda o'rim mavsumida bevosita ishtirok etadigan 2 ming nafarga yaqin ishchi-xizmatchilar bilan yong'in xavfsizligi qoidalari bo'yicha suhbatlar olib borildi.

Sherzod ABDIRAHMONOV,
Qashqadaryo viloyati FVB bosh inspektori, mayor.
Anvar MO'MINOV,
Chiroqchi FV bo'limi boshlig'i,
podpolkovnik.

СУВДА ХАВФСИЗЛИК

Қораўзак туманида ФВДТ туман бўғини хизматлари, муассасалар, корхоналар мутахассислари иштирокида “Чўмилиш ҳавзаларида хавфсизликни таъминлаш ҳамда кичик ҳажмли кемалардан хавфсиз фойдаланишни таъминлаш” мавзусида ўқув амалий семинари ўтказилди.

Семинар давомида чўмилиш мавсуми давомида сув ҳавзаларида фуқароларнинг хавфсизлигини таъминлаш ҳамда сувда чўкиш билан боғлиқ бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш, кичик ҳажмли кемалардан хавфсиз фойдаланишни таъминлаш бўйича амалга оширилаётган вазифалар белгиланиб олинди.

А.АМИРХАНОВ,
Қораўзак тумани ФВ бўлими
бўлинма бошлиғи,
катта лейтенант.

ЙЎЛ-ТРАНСПОРТ ҲОДИСАСИ

“Қамчиқ” навбатчи-диспетчери берган маълумотга кўра, А-373 “М-39 Гулистон-Бука-Ангрен-Қўқон ва Андижон орқали – Уш” автомобиль йўлининг 224,8 км “Водий – Тошкент” йўналишда ҳаракатланган цистернали “MAN” русумли юк автомашинаси тормоз тизими ишламаганлиги сабабли, авария йўлагига чиқиб, орқага ҳаракатланиб кетиши оқибатида хандаққа тушиб кетган. Автомашинада ҳайдовчи ва унинг 1 нафар шериги бўлган. Натижада ҳеч ким тан жароҳати олмаган. Цистернада 25 тонна автомашина мойи бўлган.

Воқеа жойига зудлик билан бошқарма бошлиғининг ўринбосарлари подполковник М.Дарханов ва капитан Ш.Қудратов, “Бешқўл” авария-қутқарув отрядидан масъул ходим бошчилигида 2 нафар кутқарувчи, “Қамчиқ” ёнғин қутқарув отрядидан капитан Б.Анорқулов бошчилигида 5 нафар ёнғин-қутқарувчи, ТТЁ ва ЙПХ ходимлари чиқишган.

Тезкор тадбир ва ҳаракатлар натижа-сида ҳодиса оқибати бартараф қилинди.

Э.ОЧИЛОВ,
“Қамчиқ” МҚЁҚБ АҚГ командири,
лейтенант.

Самарқанд вилояти Пахтачи тумани ҳудудида жойлашган Навоий кон-металлургия комбинати жамғармасига қарашли, майдони 13 гектарни ташкил этадиган «Болажон» ёзги болалар дам олиш оромгоҳида ҳар бир мавсумда 500 дан ортиқ ўғил-қиз дам олмақда.

ОРОМГОҲДА ТАДБИРЛАР

Оромгоҳда 1 та кўнгилли ёнғин ўчириш дружинаси ташкил этилган бўлиб, ҳудудда 5 та ёнғин ўчириш қалқонлари ўрнатилган. 3 та болалар чўмилиш ҳовузлари, мавжуд биноларда ички ёнғин ўчириш жўмакларни, хоналарда кўр-газмали ёнғин хавфсизлиги бурчаклари ташкил этилган. Биноларнинг кириш ва чиқиш жойларига фавқулодда қутқарув эвакуация чизмалари жойлаштирилган ва ҳудудда 2 та ёнғин ўчириш гадранти мавжуд.

Оромгоҳда болажонлар билан ёнғинларнинг олдини олишга қаратилган тарғибот ишлари ўтказилиб, ёнғин содир бўлганда ҳаракат қилиш, бирламчи ёнғин ўчириш воситаларидан фойдаланиш, чўмилиш қоидаларига риоя қилиш бўйича тушунтиришлар олиб борилди.

Маъруфжон ҲАЙИТОВ,
НКМК ЁХТТЭМ гуруҳ
бошлиғи, катта сержант.
Санжар БАҲОДИРОВ,
инспектор, капитан.

PROFILAKTIKA

“Sho‘rtan GKM” MCHJ da “Favqulodda vaziyatlar profilaktikasi kuni” munosabati bilan yig‘ilish o‘tkazildi.

Tadbirda MCHJ OBYXTTEB PNB boshlig‘i podpolkovnik Y.Panjiyev so‘zga chiqib, yong‘inlar va ularning oqibatlarini, favqulodda vaziyatlar va yong‘in xavfsizligini ta‘minlash bilan bog‘liq chora-tadbirlar to‘g‘risida so‘z yuritdi. Mahallalardagi oilalar tinchligiga barcha idoralar mas‘ul ekanligi, buning uchun hamkorlikdagi ishlarini kuchaytirish, ishchi guruhlar tuzish, tashkil etilgan ishchi guruhi a‘zolari mahallalardagi xonadonlarga kirib, yong‘in xavfsizligi bo‘yicha mavjud muammolarni aniqlab, bartaraf etish choralarini ko‘rish zarurligini aytib o‘tdi.

SH.ABDIJAMILOV,
“Sho‘rtan GKM” MCHJ OBYXTTEB mutaxassisi, oddiy askar.

ЖАДАЛЛИК БИЛАН

Сирдарё вилоятининг барча шаҳар-туман ФВ бўлимлари ходимлари томонидан ҳудудларда олиб борилаётган тарғибот тадбирлари давомида чўмилиш мумкин бўлмаган жойларда чўмилаётган фуқаролар ўртасида тушунтириш ишлари олиб борилиб, ҳудудларга тақиқловчи белгилар ўрнатилмоқда.

Шунингдек, ғалла мавсумида ёнғин хавфсизлигини таъминлаш мақсадида майдонларда оғоҳлантирувчи белгилар ўрнатилиб, ҳудудларда аниқланган, ёнғин-қутқарув автомобилларининг эркин ҳаракатланишига тўсқинлик қилувчи сунъий тўсиқлар олиб ташланмоқда.

Давронбек СУЛАЙМОНОВ,
Сирдарё вилояти ФВБ
Ахборот хизмати
бошлиғи, катта лейтенант.
Асрор ГАЗИХОДЖАЕВ,
Гулистон шаҳар ФВ бўлими бошлиғи,
подполковник.

БАРТАРАФ ЭТИЛДИ

“Қамчиқ” махсус қидирув, ёнғин-қутқарув бошқармаси навбатчи диспетчери А-373 “М-39 Гулистон-Бука-Ангрен-Қўқон ва Андижон орқали – Уш” автомобиль йўлининг 13-механизациялашган назорат гуруҳи ҳудуди 266,4 км. “Тошкент-Водий” йўналишда ҳаракатланган юк автомашинаси йўл четига хандаққа тушиб кетгани ҳақида маълумот келиб тушган.

Воқеа жойига зудлик билан “Резак” навбатчилик масканидан 2 нафар кутқарувчи, ТТЁ ва ЙПХ ходимлари чиқишган.

Юк автомашинаси колодкалари ўт ўчириш мосламаси билан совутилиб, ҳайдовчи ва шеригига биринчи ёрдам кўрсатилган ҳолда, Поп туман шифохонасига юборилган.

Й.МАХМЕТОВ,
“Қамчиқ” МҚЁҚБ ҚГ командири,
кичик сержант.

KORXONADA O‘RGANISH

Бухоро нефтни қайта ишлаш zavodi hududida yong‘inlarning oldini olish, zavodning barqaror ishlashini ta‘minlash maqsadida yong‘in-texnik komissiyasi va ko‘ngilli yong‘in o‘chirish drujinalari tashkil etilgan bo‘lib, barcha muhandis-texnik xodimlar, ishchi va xizmatchilar bilan yong‘inga qarshi yo‘riqnoma va yong‘in-texnik minimumi bo‘yicha mashg‘ulotlar o‘tkazib borilmoqda.

Ob-havoning harorati keskin oshib ketishi oqibatida obyektدا tunu kun kuchaytirilgan xizmatni tashkil qilinganligi munosabati bilan asosiy ishlab chiqarish va xomashyo, tayyor mahsulotlar sexlaridagi qurilmalarda, rezer-

vuarlarda, o‘rnatilgan sovitish tizimlari tekshirilib, qurilmalarni sovitish ishlari amalga oshirib kelinmoqda.

A.SHAROPOV,
Buxoro viloyati FVB
BNQIZ BYXTTEB
inspektori, kapitan.

Бухоро вилоятида жорий йилнинг ўтган 5 ойи давомида ёнғинлар 345 тани ташкил қилди. Аянчлиси – ёнғинларда 5 нафар фуқаро куйиш тан жароҳати олган бўлса, 1 нафар фуқаро ҳаётдан куз юмди.

ТАҲЛИЛ ВА ТАВСИЯЛАР

Ёнғин ҳодисалари таҳлил қилинганда, уларнинг келиб чиқишига аҳоли томонидан чиқиндиларни ёқиб, назоратсиз қолдирилиши, тандир ва ўчоқларни ишлатиб бўлгач, ичидаги оловни тўлиқ ўчирмаслик, белгиланмаган жойларда тамаки чекиш ва ёниб турган гугурт ёки тамаки қолдиғини ёнувчи маҳсулотлар устига ташлаш каби омиллар сабаб бўлганлиги аниқланган.

Юқоридаги каби таҳлиллардан келиб чиққан ҳолда, соҳа ходимлари томонидан жойларда ўтказилаётган тадбирларда иштирокчиларга зарур тавсиялар берилмоқда.

Зариф МАВЛЯНОВ,
Бухоро вилояти ФВБ М ва
ТҚТЮБ бошлиғи,
подполковник.
Наргиза АЙНАЗАРОВА,
бўлим бош инспектори,
подполковник.

Бизнинг суҳбат

ҚУЁШ НУРЛАРИ ҚАЙ ДАРАЖАДА ЗАРАРЛИ?

Маълумки, ёз фасли кириб келиши билан мамлакатимизда ҳавонинг ҳарорати ҳам мунтазам ошиб боради. Айниқса, жазирама иссиқда қуёшдан рангли ҳамда кўринмас нурли тўлқинлар ер юзига кела бошлайди. Ер сайёрасига турли миқдорда етиб келадиган ультрабинафша нурларининг асосий манбаи қуёш ҳисобланади. Одамларнинг кўзи илғамайдиган инфрақизил ҳамда ультрабинафша нурлар инсон организмга ижобий ва салбий таъсир кўрсатади. Инсоният учун доимо керак бўлган, Ер юзи учун жуда фойдали саналадиган қуёш нурларининг зарарлари, киши саломатлигига таъсири ҳамда қуёш нурлари ҳақида билишимиз зарур бўлган яна баъзи жиҳатлар ҳақида дерматовенеролог Умида Лутпиллаева билан суҳбатлашдик.

– Умида Шукруллаевна, айтишчи, аслида, қуёш нурлари одамлар учун қанчалик фойдали ёки қай даражада зарарли?

– Қуёшдан тарқаладиган А, Б, С тўлқин узунликлари маълум миқдорда инсон организмга салбий таъсир қилади. Қолаверса, меъеридан ортиқ узунликдаги тўлқинлар турли касалликларни келтириб чиқариши ҳам мумкин. Айтиш лозимки, ёз фаслида ҳар бир куннинг 14 – 15 соати қуёшли ҳисобланади. Бунинг дастлабки 6 – 7 соати, яъни тушлик вақтига қадар бўлган вақти инсон саломатлиги учун фойдалидир. Боиси, айтиш шундай бўлади. Қуёшдан узатилган А, Б тўлқинлар инсон терисига камроқ таъсир кўрсатади. С нурлар таркибиде эса терида қичиш, қизариш ёки доғни вужудга келтирувчи, онкологик касалликларни пайдо қилувчи моддалар бўлади.

– Шу ўринда, жазирама офтобда инсонларнинг мунтазам равишда чўмилишининг фойдали ва зарарли жиҳатлари хусусида тўхталиб ўтсангиз.

– Албатта, тоза ва офтобда кўп қолмаган, оқар сувларга, яъни мунтазам равишда янгилаб турадиган сувда чўмилишининг инсон саломатлигидаги ўрни беқиёсдир. Чунки қуёш нурлари таъсирида теридаги айрим бактериялар ўлади ва улар сув орқали танани тарқатади. Аммо одамларнинг мунтазам равишда чўмилиши ёки жуда узоқ вақт давомида сувда қолиши уларнинг терисидеги ҳимоя қатламига қаттиқ зарар етказиш эҳтимоли мавжуд. Ҳимоя қатлами таркиби коллаген ва эластин толалари, ёғ ҳужайралари, қон-томирлари, ёғ безларидан таркиб топган бўлади.

Ўз навбатида, ҳимоя қатлами зарарлангандан сўнг бошқа органлар ҳам шикастланади. Шунинг учун терини куйдирадиган ёки аксинча, музлатиб юборадиган сувларда ювинишдан эҳтиёт бўлиш керак.

– Дарвоқе, қуёш нурида тобланиш тери фаолияти учун зарарли эмасми?

– Айтиш мана шу ҳолатда ҳам яна бир карра “меъер” тушунчасини эслатиб ўтишимиз даркор. Ҳаддан зиёд кўп вақт давомида қуёш нурларининг тўғридан-тўғри теридаги таъсирининг ўзига хос зарарлари мавжуд. Хусусан, терининг барвақт қариши ҳам қуёш нурларининг кейинчалик келтириб чиқариши мумкин асоратларидан биридир. Офтоб нурларининг салбий таъсирларидан яна бири – томирларни кенгайтириши ва оёқларда варикоз, юзда эса ингичка томирларнинг ёрилишидан келиб чиқувчи қизил доғлар пайдо бўлишига сабаб бўлишидир. Шунинг ҳам қайд этиш лозимки, оқ терида эга кишиларнинг қуёш нурлари тик тушадиган тана қисми, юз, қўл, бўйнида тез-тез қизариш юзига келади, яъни улар қуёш нурига осонлик билан қабул қилади. Аммо терининг қайси рангда бўлишидан қатъи назар меъеридан ортиқ тобланиш, ярим соатдан кўп қуёш нурида қолиш куйиш ҳамда терида сув тўпланишига олиб келиши мумкинлиги, бу муддат узайгани сайин жиддий маънода тери куйиши содир бўлиш эҳтимоли мавжудлигини ҳам айтиш жоиздир.

– Ёз фаслида қандай турдаги кийимларни кийган маъқул?

– Пахтадан тайёрланган матолардан тикилган либослар ҳар томонлама фойдалидир. Аслида, йилнинг тўрт фаслида ҳам шу хилдаги кийимларни кийишни тавсия қиламиз. Боиси, ҳозир синтетика матоли либослар анча кўпайган. Лекин уларни узоқ муддат кийиб юриш натижасида терининг нафас олиш, моддалар алмашинуви ва бошқа функцияларига зарар етади.

– Қандай рангдаги либослар қуёшдан сақлаши мумкин?

– Асосан, очиқ рангдаги матолардан тайёрланган кийимларни кийган маъқул. Боиси, қора, жигарранг, сиёҳранг каби ранглар қуёш нурларини икки баравар юқори миқдорда ўзига қабул қилади.

– Қуёш таъсирида қандай касалликлар юзига келиши мумкин?

– Қуёш оқибатида пайдо бўладиган касалликлар гуруҳи фанда “фо-

тодерматозлар” деб аталади. Улар асосан, терининг бевосита қуёш нурларига доим очиқ қисмларида: бўйин, тирсак, юз, оёқ, деколта қисмида юзига келади. Баъзи бир терилар борки, улар аллергияга мойил, қуёшга таъсирчан бўлади. Ва айнан шундай териларда тошма чиқиши, тери рангининг ўзгариши кузатилади. Қуёш нурлари натижасида саратон касаллиги ҳам келиб чиқиши мумкин. Яъни, давомий ва юқори температурали қуёш нурлари теридаги саратон ҳужайраларини қўзғатиб, фотодерматозларнинг кўпайишига олиб келади.

– Қуёш нурлари таъсирида пайдо бўладиган касалликлардан ҳимоя усуллари хусусидаги тавсияларингиз...

– Кўплаб беморлар қуёш нурлари таъсирида юзига келадиган “гиперминтация” ҳолати бўйича мурожаат қилишади. Вақтида аниқланган касаллик учун зарур чора-тадбирлар кўрамиз. Шу ўринда, аслида, касаллик пайдо бўлмасидан аввал, унинг олдини олиш зарурлигини эътироф этмоқчимиз. Жумладан, жазирама офтоб кунларида очиқ рангли либос кийган ҳолда, албатта, соябонли бош-кийимда бўлиш лозим. Шунингдек, мутахассис тавсияси билан қуёшнинг турли зарар келтирувчи нурларидан ҳимоя қиладиган кремлардан фойдаланиш зарур. Бунда ҳам, албатта, терининг турига қараб фойдаланган маъқул. Кремларни ҳар 2 – 3 соатда терида янгидан суриш лозим. Чунки, ҳар қандай ҳимоя кремнинг таъсир кучи 2–3 соатдан сўнг йўқолади ва улар ортиқ қуёш нурларидан ҳимоя қилмай қўяди.

– Мазмунли суҳбатингиз учун ташаккур.

– Саломат бўлинг.

Анвар ҚОБИЛОВ ва
Диёра МИСРАЛИЕВА
суҳбатлашди.

Vaziyat

газетаси

Муассис:
Ўзбекистон
Республикаси
Фавқуллода
вазирлар
вазирлиги

Бош муҳаррир в.б.
Азамат СУЮНОВ

Газета таҳририят
компьютерхонасида
саҳифаланди.

Газета ҳар ҳафтанинг
пайшанба куни чиқади.
Топшириш вақти — 15:00.
Топширилди — 15:00.

Навбатчи:
Б.ВАЛИЕВ

Таҳририятга юборилган
материаллар қайтарилмайди ва
изоҳ берилмайди.
Муаллифлар фикри таҳририят
нуқтаи назаридан фарқланиши
мумкин.

Газетадан олинган
материаллар манбаси
курсатилиши шарт.

Газета Ўзбекистон
Матбуот ва ахборот
агентлигида 2007 йил
3 январда 0096-рақам
билан рўйхатга олинган.
ISSN 2091-5292

Таҳририят манзили:
100084, Тошкент шаҳри,
Кичик ҳалқа йўли, 4-уй.
Тел.: (71) 231-96-71
Телеграмм: (90) 016-87-67

Индекс:
якка обуначилар ва
ташкilotлар учун — 382

Газета
“BUSINESS PRINT DESIGN”
босмахонасида босилди.
Манзил: Тошкент шаҳри,
Сўғалли ота кўчаси, 5-уй.
Буюртма №
Бичими: А3, ҳажми: 2,0 б.т
Адади — 6630 нусха